

Управление на проекти с използване на Open Source и Free приложения

Проектът – дефиниции от теоретична и емоционална гледна точка

Евгения Христова

“Проект” е модерна дума, която често чуваме, особено след присъединяването ни към Европейския съюз. До като за една част от българите думата е свързана по скоро с празни приказки и далавери на ръба на закона, за друга - това са реалните действия по конкретно поставени задачи, а за трета част – термин от изучавана в момента дисциплина, свързана по някакъв начин с така наречения “мениджмънт” или на български управление.

Търсенето в Google може да ни препрати към доста адреси, но ако се интересувате от основни положения за това какво е проект и с какви действия от практиката се свързва, най-добре е да посетите сайта www.method123.com на фирмата Method123 Ltd, от където може да свалите свободно текстове по темата, доста сполучливо обясняващи термина “проект”.

И така, според “PROJECT MANAGEMENT GUIDE BOOK” на гореспоменатата фирма, проектът е “търсене на резултат, свързано с изпълнението на задачи, строго обвързани с време, цена и качество”, като акцентът е върху уникалността, т.е. всеки проект е уникален в сравнение с всеки друг. Освен това всеки проект има определени срокове във времето, характеризира се с бюджет и е свързан с използването на ограничени ресурси и риск, запланираното да не се реализира. Заслужава си да прочетете този текст, защото той събужда чисто детски ентузиазъм да подредите и предвидите своята работа така, че успехът да е гарантиран. А ако английският ви е слаб, ще научите и няколко “модерни” думи.

Българина постепенно забравя лошите асоциации, свързани с думите “петилетка” и “планово стопанство” и се насочва към прагматичните практики за организиране и реализация на една работа (или с други думи “проект”), които са свързани с точни разчети на време, пари, технология и разбира се – с минимум празни приказки.

Един от ресурсите, които трябва да се предвидят, е софтуер за планиране и евентуално моделиране на работата по проекта.

Какво обикновено прави една програма за управление на проекти?

Тя описва задачите

Всяка задача има времеви интервал с начало и край и съотношенията с други задачи, които се задават най-общо с четирите възможности:

- Finish to Start – започвам, чак като свършиш;
- Start to Start – започвам, когато почнеш и ти;
- Finish to Finish – завършвам, когато завършиш и ти;
- Start to Finish – щом започнеш, аз завършвам.

Към всяка задача се задават ресурси от материали и работници, които са обвързани с възможни цени в няколко варианта. Така програмата ще трябва да пресметне колко струва проектът и да даде информация за ресурсите и как те се разполагат във времето.

Тя прави отчети

Задачите се показват най-често с диаграмата на Gantt или с мрежов тип диаграма, но освен това имат множество таблични варианти на отчети за време, ресурси, прогрес и др. Рафичните отчети са особено важни, защото позволяват бърза оценка на ситуацията от страна на целия екип, който работи по проекта и са много удобни за показване на оперативка.

А принципът на работа?

С бази от данни. Можете да ги видите ако опитате да съхраните един файл на MS Project като екселска таблица или като файл на MS Access. Разгледайте таблицата със задачите и ще откриете, че всяка задача има полета за начало, за край и полета predecessor - предшественик и successor – наследник. В тези полета се записват съответно номерата на задачите предшественици и наследници.

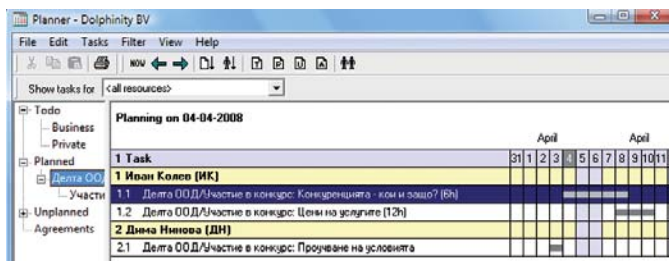
Безплатни програми за проекти, които заслужават внимание

Най-популярната програма в тази област безспорно е MS Project, но нейната цена е значителна. За това тук ще потърсим Open Source и Free решения по въпроса.

Planner

Може да се свали на адрес: <http://www.planner-software.com>.

com/planner/ Това е безплатна програма, която позволява да се организира работата на малка фирма, която работи с клиенти и всеки от тях има по няколко проекта, а също и за отделни лица, които биха искали да си организират времето. Няма възможност за задаване на отношения между задачите, просто трябва да промените времето за начало и край на задачата, може да се зададе изпълнител, проект, клиент, приоритет, а също и дали е изпълнена. Ресурсът е лицето изпълнител, а задачите биват планирани, непланирани, обикновени и такива, които са свързани със уговорка. Простотата на тази малка програма я прави привлекателна, въпреки нейните ограничени възможности.

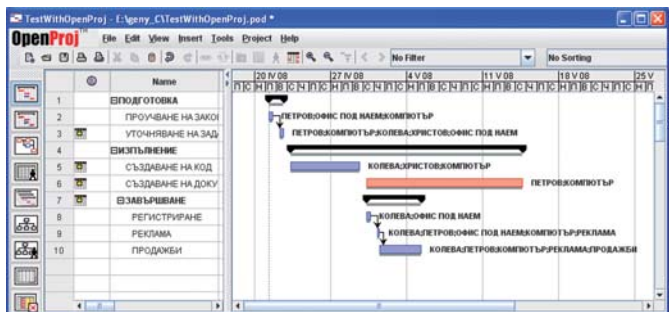
OpenProj

Може да се свали на адрес: <http://www.projity.com/> и представлява нещо като безплатен, рекламен вариант на платената Project-ON-Demand на фирмата Projity. Всъщност програмата е Open Source и който иска да я подобри, може да участва – жест от страна Projity, който заслужава уважение. OpenProj може да отваря файлове на MS Project, макар че, далеч не всички данни се виждат коректно. Като цяло обаче тя има пълната функционалност на програмата за управление на проекти.

Позволено е задаване на задачи, в които часовете са дробна част от деня и за които се задават материални и човешки ресурси. Прави разнообразни отчети, включително и графични – Network или познатата още под името PERT диаграма, WBS диаграма, удобни изгледи за отчитане на заетостта на участниците.

GanttProject

Може да се свали на адрес: <http://ganttproject.biz/> Програмата се разпространява под GPL лиценз и написана на java. Има и интерфейс на български. Позволява задаването на задачи и съотношения между тях, ресурсите обаче са само лица, ролите по подразбиране са две, но на Редактиране – Настройки

може да се добавят колкото е необходимо. Към всяка задача могат да се добавят и колони с желано име и тип – дата, текст, цяло или десетично число, които могат да получат стойност за всяка задача. Много съществено предимство на програмата е, че позволява разнообразни възможности за експорт – PDF формат, PNG формат и забележките – HTML. За разглеждания проект се създава цял сайт, който може даже да бъде и качен в Интернет – това наистина си заслужава вниманието на потребителите. За сравнение Интернет – страниците, които MS Office програмите правят, са с много тромав код. GanttProject прави лека и добре изглеждаща страница с няколко подстраници, меню и прилично форматиране със CSS. PDF документа също е перфектен. Позволява експорт и в CSV, но отварянето директно с Excel може да е проблематично. Позволява и сравняване на няколко варианта. За да започнете един нов проект, може да импортирате просто един текстов файл, в който всяка задача е един ред.

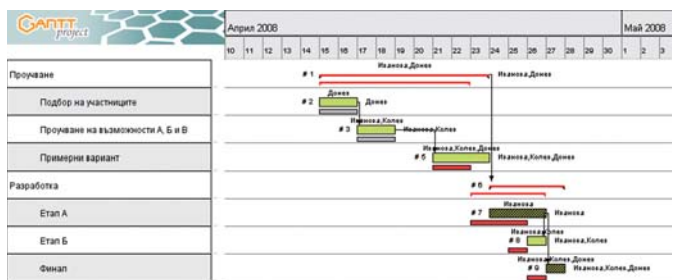
За съжаление диаграмата PERT не може да се експортира като изображение, нито да се променят големината и разположението на шейповете. Времето се мери в дни. Пресмятанията за материални разходи изглеждат трудни, но всъщност е позволено потребителят да задава правилата, което е по-добрият вариант. GanttProject е приятно приложение за малки проекти и за обучение.

dotProject

Може да се свали на адрес: www.dotproject.net Представлява web приложение, което е Open Source. Има и български превод, който не е съвсем пълен.

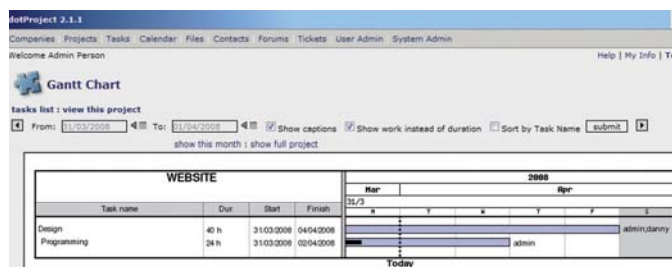
На същия адрес е достъпно и напълно функционално демо. Управлението на проектите може да става през един сайт, в който участниците се регистрират с име и парола. Могат да се записват данни за няколко проекта, свързани с няколко фирми. Описват се задачите с техните собственици, време, бюджет, могат да се добавят документи и бележки, да се отразяват брой часове и процент на завършване. Генерира се и Gantt диаграма. Възможностите са впечатляващи, още повече участниците могат да бъдат, където е необходимо и да посещават сайта, за да получават задачи и да отчитат завършеното.

Приложението е написано на PHP с използване на PEAR и Smarty. Изискванията за хостинга, който трябва да ползвате, за да инсталирате dotProject са доста специални, масовият хостинг пакет изобщо не върши работа. Инсталация на собствения ви компютър за проба, можете да направите с XAMPP.

GanttPV

Адресът на програмата е <http://www.pureviolet.net/gantt-pv/>. Това е Open Source продукт, разпространяван под GPL лиценз и все още е на доста ранен етап на разработка – достъпна за сваляне е версия v0.8. Първото впечатление е за странен интерфейс – едни прозорец за проектите, втори за задачите и трети за ресурсите. Една от командите винаги е Script. Програмата е написана на Python и точно в този списък от скриптове се вижда, че подходът на авторите е близък до интуитивните очаквания на потребителя. Всъщност идеята, с която е започната разработката е именно ,че уникалността на проекта влиза в конфликт с действителността, когато му се наложат шаблони на други проекти. За ресурсите и задачите е възможно добавяне на колони и предефиниране на редица свойства. Възможен е експорт към html и импорт от MS Project, работи се по сървър за споделяне на задачите. Започнатото е многообещаващо и позволява на всички, които не са доволни от установените вече правила, да се включат.

Проблеми и очаквания

Тук са изброени само наистина функционалните и реално приложими в практиката програми, а вън от списъка остават още няколко десетки, някои от които може би ще се развият добре в бъдеще. Не са споменати също и многото безплатни web приложения за управление на проекти, които се ползват с условия за ограничен брой на проектите или на участниците, като ползването на пълните възможности е платено.

Липсват безплатни аналози на Visio и SmartDraw, които позволяват бързо онагледяване на процеси, свързани с обща работа. Липсват и решения, които да преобразуват данните за хода на един проект във впечатляваща и ясна за разбиране схема, вън от класическите диаграми Gantt и Network. Това се прави ръчно и зависи много от уменията на мениджъра да “говори” графично, а също и от колекционерския му усет да търси и намира безплатни ClipArt, каквито за щастие има доста.

За описанието и моделирането на производствен процес, където времената са минути и секунди, а повторението на задачите е многократно, също няма безплатни решения и се налага да се използват бази данни например на Access, за малки фирми с дребно-сериен и единично производство,

каквото има на много места у нас.

Изброените тук продукти могат да бъдат полезни на онези, които сега се учат да управляват проекти и разполагат с ограничен финансов ресурс за тях. А когато “малките пораснат”, ще могат да включат в ресурсите за своите проекти и закупуването на софтуер за PM – Project Management.

